

'De opdracht op het toneel: let vooral op het publiek'

→ Choreograaf Sanne Clifford - hier zelf op het toneel - wil publiek en dansers bij elkaar brengen.

Alexander van der Linden

AMSTERDAM

Choreograaf Sanne Clifford wil de afstand tussen performers en publiek verkleinen. Daarom begint haar voorstelling al in de foyer van het theater. 'We zoeken naar dingen waardoor de sfeer verandert.'

JACQ. ALGRA

Sanne Clifford is in Amsterdam afgestudeerd als docent dans, maar volgde daarna de masteropleiding kunsteducatie in Rotterdam en choreografie in Tilburg. "Het is niet echt een standaardtraject. Ik heb me van begin af op alle drie de pijlers gericht: lesgeven, dansen en dans maken. Vooral voorstellingen maken vind ik erg leuk, maar dan wel in combinatie met artistiek onderzoek."

Daarom heeft Clifford samen met een Zwitserse collega Choreolab Europe opgericht. "Binnen het creatieproces van een productie is altijd weinig tijd om dingen te bestuderen en uit te proberen. Er bestaan ook niet veel workshops of cursussen voor choreografen. Als ze er zijn, zijn ze vaak erg gericht op danstechniek of een bepaalde stijl. Dus toen dachten we: dan gaan we dat zelf regelen. Twee keer per jaar nodigen wij choreografen uit om hun concept voor een voorstelling te delen met

collega-choreografen. Die werken in groepjes samen aan opdrachten en geven vervolgens feedback waarmee het idee verder kan worden ontwikkeld. Tijdens elke bijeenkomst is er ook een spreker die nieuwe perspectieven biedt op het onderwerp. Dit voorjaar is er een Lab in Lissabon, het najaar in Brussel en het volgend jaar komt er een meerdaagse sessie in Amsterdam."

Op zoek naar verandering

Een idee dat Clifford tijdens een van de Choreolabs met anderen heeft uitgewerkt is inmiddels uitmondend in de voorstelling *3 is a crowd*.

"Drie dat is: twee en één. Een drietal herbergt zowel harmonie als vervreemding of wrijving - je hebt al snel één persoon die er een beetje buiten staat. Wij gaan op zoek naar de dingen waardoor de sfeer verandert. 'Crowd' uit de titel verwijst naar de drie dansers, maar ook naar het publiek, want wij dansen tussen hen in. Blend in, daar draait het om: wij zijn net als jullie. We beginnen met de bewegingen die iedereen maakt als hij of zij ergens op zit te wachten: op je telefoon kijken, iets uit je tas pakken, enzovoort. Langzaam worden onze bewegingen steeds abstracter en dansanter, maar het blijft heel toegankelijk, ook voor publiek dat niet zo vaak naar een dansvoorstelling gaat. Uiteindelijk kijken we in hoeverre er ruimte is om ook echt op elkaar te reageren, ondanks alle sociale codes die in een groep spelen."

Cliffords tweede stuk speelt zich vervolgens af in het theater zelf. In *We are the everlasting guests* delen drie dansers het podium met drie musici. Ook hier is het devies: interactie.

"Bij voorstellingen met live muziek zie je vaak dat de musici als een

bandje ergens in de hoek staan op het toneel en dat de dansers door de ruimte bewegen. Ik ben op zoek naar een intensievere relatie en wil laten zien dat musici ook een fysiek aandeel in de voorstelling kunnen hebben. De opdracht is voor alle zes de performers gelijk: zoek de ruimte op, kijk elkaar aan en let vooral ook op het publiek. Niet elk instrument leent zich natuurlijk om veel mee te bewegen - er is een klarinet, een elektrische gitaar maar ook een drumstel - maar je kunt als bespeler altijd even weggaan en een loop via de laptop laten klinken. Ik vind het als theatermaker belangrijk om naar het totaalplaatje te kijken en dansers, musici en publiek bij elkaar te betrekken. Het is wel: we zijn hier met elkaar in één ruimte."

Thuiswedstrijd in theater Oostblok

In juni presenteert Clifford werk bij het festival *Vuurrol* - daar schuift het publiek aan tijdens een wandeling door het bos - en de maand erna geeft ze voorstellingen in Italië. Dat haar nieuwe stukken nu te zien zijn in theater Oostblok vindt ze extra leuk. "Dit is een thuiswedstrijd. De mensen die bij mij in de buurt wonen in Amsterdam willen heel graag naar de voorstelling komen. Bovendien: mijn allereerste choreografie presenteerde ik acht jaar geleden ook in dit theater. Er hangt een goede sfeer. Het is een warm bad waarin ik opnieuw ben uitgenodigd."

Sanne Clifford: *3 is a crowd* & *We are the everlasting guests*, 22 en 23 april in Oostblok.